

sem tudi tu pred leti imel dobrega znanca. A postaja nahaja se v ozkej dolini, od kjer se nikamor ne vidi; — njej k levi zgrajena je parna žaga, trg pa je skrit za gričem k desni, in vsaj jaz ga nisem prav nič vidil. Šteje baje okolo 1500 prebivalcev, ki se po večjem pečajo z lesno trgovino. V obližju Vrbovskega nehala je okrožje bivšega ogulinskega graničarskega regimenta, in železnična proga stopi kmalu na tla prejšnje civilne Hrvatske.

Že od Ogulina naprej čutiti je, da se železen tir polagoma pospenja na viš, od Vrbovskega dalje pa je opaziti to še v večjej meri. Tudi naprej se vije proga po ožinah in samotah, vozi skozi tri manjše tunele, in ko smo dospeli na postajo Komorske-Moravice, bili smo že 320 metrov visoko nad planoto Jadranskega morja. A vkljub te višine je postaja vendar le v ozki gorski dolgočasni dolini. — Kakor do sem, šlo je tudi dalje po samotnem, z gozdi gosto obrašenem hribovju vedno višej in višej, ko pa dospemo na postajo v Skrad, čudom sem se čudil. Svet se nam je namreč hipoma odprl, nahajali smo se vrh gorovja, k desni globoko dol razširjala se nam je v divji samoti kolpska dolina, okraj nje pa so se dvigale strme stenaste kočevske gore. No, misliti si zamore tu človek: Mažari so hoteli najti pot do Reke in Adrije, naj gre to še skoz take pustinje, ožine in magari čez še tako visoke gore, ter naj stane milijonov, kar hoče. Z denarjem se res naše čase vse lahko doseže!

Od Skrada jela se nam je vožnja odsahnevati navzdol. Proga naredi koj od postaje naprej velik ovinek, in že od daleč vidili smo vhod v 1225 m dolgi tunel, ki je prevrtan skozi 983 m visoko goro Kupjak, zato ima tudi tunel enako ime. N. pr. sredi tunela naredi proga ovinek. Ko smo privozili zopet na svitlo, vzdigovala sta se nam k desni gorska orjaka Risnjak in Snježnik. Prvi je visok 1528 m, drugi pa 1508 m nad planoto Jadranskega morja. Poslednji orjak ne nosi zastonj svojega imena, kajti pokrivalo bila mu je bela snežna kapa. (Brez snega ta gora baje tudi o sredi poletja ni.) Ko smo v urni vožnji prevozili še 370 m dolgi Sušica — in 198 m dolgi Besnjak — tunel, „prifurali“ smo jo zdajci na postajo Delnico. Ker je moj vozni listek govoril le do te postaje, izstopil sem. — Trg enakega imena razširja se ob straneh državne Luizine ceste nekoliko niže železnične proge, torej se izpred kolodvora ves lahko pregleda. Šteje okol 3000 prebivalcev, ki se pečajo nekoliko z lesno trgovino, mnogo pa jih prehodi kot barantači z južnem sadjem vso Evropo. Delnice poznati po licu — da se poslužim tega izraza —, me je že zdavnej mikalo; ime njihovo mi je bilo namreč znano že od zgodnih mladinskih let. Zakaj? V spodnji gimnaziji v Ljubljani imel sem součenca, ki je bil tako rekoč splošni dijaški ljubljeneč. Njegova dobrovoljna prijaznost in šaljivost ni poznala meja, — vedno je imel kako smešno burko „za pokrovom“. Zato se je cela spodnja gimnazija rada tovaršila ž njim. Po dovršeni IV. latinski šoli vstopil je bil v tedajno, — smem reči: slavno znano ljubljansko zdravniško šolo, in dovršivši jo prišel je v Delnice za zdravnika. Josip Konič

bilo je njegovo ime.*) Moja malenkost je bila sicer že nekoliko poprej zapustila Ljubljano, a kadar sem po opravih prihajal tja dol, snidel sem se skoraj vselej z njegovim ondi bivajočim že ostarelem očetom, ki mi je na moja redna vprašanja: „kako stoji z g. sinom Jožetom“, vedno vedel povedati o njem le dobro in hvalevredno. Tako naši rojaki tudi na tujem delajo čast svoji domovini, ako na dobro obračajo um, ki ga jim je Gospod Bog dal. (Dalje sledi)

Poučni in zabavni drobiž.

Šolske razmere na Španskem. Na Španskem plačujejo učitelje občine jako neredno. Več učiteljev že po dve ali tri leta ni dobilo nobene plače. Samo v baskiških in katalonskih pokrajinah niso občine dolžne učiteljem plače. Po uradnih poročilih so občine 8 milijonov peset (frankov) plač učiteljem na dolgu. Učitelji se morajo na razne načine pomagati. Učitelj iz Benegalbona se je v Malagi postavil pred katedralno cerkev in prosil miloščine, ko so ljudje prihajali od službe božje. Na prsih je imel listek z napisom: „Učitelj iz Benegalbona, ki že 26 mesecev ni dobil nobene plače, prosi miloščine“. Ko je guverner prišel iz cerkve, je učitelja seboj povabil, da se naredi konec škandalov. Guverner je učitelju dal nekaj malega podpore. Guvernerji nimajo družega sredstva, da bi občine prisilili k plačevanju plač učiteljem, da v tacih občinah, v katerih so na dolgu učiteljem plačo, prepovedo boje z biki, kar navadno pomaga. Španjec da navadno rad zadnjo srajco, da se le zabava z gledanjem bojev z biki. Dosedaj so se pa guvernerji le prereditokrat posluževali te prepovedi.

Novice.

— Cesarjev god praznoval se je dne 4. t. m., kakor običajno po vsej širni Avstriji, najslovesneje. Služile so se povsod slovesne službe božje, pri katerih so se pošiljale prisrčne prošnje k Vsemogočnemu, da bi nam ohranil našega dobrega cesarja še mnogo let. Ljubljansko vojaštvo imelo je ob devetih skupno sv. mašo v nunski cerkvi. Po sv. maši bilo je defilovanje na Kongresnem trgu. Ob 10. uri bila je v stolni cerkvi pontifikalna sv. maša, katere so se udeležili vsi civilni dostojanstveniki in obilo pobožnega občinstva. Po sv. maši so se razni zastopniki poklonili pri deželnem predsedništvu s prošnjo, da naj to blagovoli sporočiti najiskreneje čestitke presvitlemu cesarju k njegovemu imendanu.

— »Radogoj« pristopili so povodom svatbe g. dr. Treo-ta z gospodično Mici Mohorčičevo dne 30. sept. t. l. v Sežani za ustanovnike z doneski po 100 kron gg.: dr. Ivan Dečko, odvetnik in dež. poslanec v Celji, dr. Gustav Gregorin, odvetnik v Trstu, Dragotin Hribar, lastnik tiskarne v Celji, Gašpar Kastelec, veleposestnik v Materiji, dr. A. Kos, c. kr. profesor v Gorici, Rajko Mahorčič, župan in dež. poslanec v Sežani, dr. Fr. Majer, odvetniški kandidat v Celji, J. Mankoč, veleposestnik v Trstu, dr. Drag. Treo, odvetnik v Postojini in Fr. Višnikar, c. kr. okr. sodnik in dež. poslanec v Ribnici.

*) Upam, da mi blagi mladinski součenec in sedaj po vsem hraškem Primorju jako sloveči, čislani in spretni g. doktor ne bo zameril, če mu »Novice« slučajno pridejo v roke, da vpletem v moj potopis njegovo spoštovano osebo. Biva pa zdaj ne več v Delnicah, ampak, ako se prav spominjam, na Fužinah, kakor sem bil nasledni dan zvedel v Osilnici. Pisatelj.